دبیرکل حزب مردم سالاری:

خطر عوامل نفوذی بیشتر از مضرات اتباع بیگانه است

۳ روز قبل از شهادت سیدحسن نصرالله، دبیرکل حزب الله توسط اسرائیل، نشست اهمیت مقابله با نفوذ با نگاهی بر حضور اتباع و مهاجران غیرقانونی با حضور «مصطفی کواکبیان»، عضو کمیســـیون امنیت ملی مجلس دهم و «شهریار حیدری»، عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس یازدهم در «کافه خبر» خبرگزاری خبرآنلاین برگزار شد.

نکته مورد توافق در اظهارات هر دو مهمان این کافه خبر این بود که مهاجـــران و اتباع افغان در ایران تبدیل به یک خطر امنیتی برای ایران شده‌اند و باید ساماندهی و نظارت بر آنها جدی گرفته شود.

شـــهریار حیدری تاکید براین نکته داشـــت که بیشتر شهدای حزب‌الله، لبنان و سوریه ناشـــی از نفوذ هستند و کواکبیان نیز تاکید داشت اتباع مانند ابزاری در دست عوامل نفوذ هستند که هر وقت بخواهند اقدام ضدامنیتی انجام دهند از آنها اســـتفاده می‌کنند.

مشروح میزگرد مصطفی کواکبیان و شهریار حیدری، در «کافه خبر» خبرگزاری خبرآنلاین را بخوانید؛

***

در شـــرایط فعلی تا حرف از اخراج اتبـــاغ غیر مجاز و برگرداندن آن‌ها می‌شود، صداهایی بلند می شود که شما نژادپرست، مهاجرستیز و افغان ستیز هستید. به نظر شما این نگاه تا چه اندازه درست است؟ و از طرفی اتباع چقدر پتانسیل تبدیل شدن به تهدیدات امنیتی را دارند؟

حیدری: در طول چهل ســـال گذشـــته با چهار موج گســـترده مهاجرت به کشـــور مواجه بوده‌ایم، به این ترتیب که یک موج از عراق به ســـمت ایران و دیگری از کشور کویت به ایران، دو موج سنگین از افغانستان به کشورمان.

در نتیجه نزدیک به چهل میلیون نفر در این چهل ســـال ورود و خروج و طرد داشته‌ایم که این دو برابر جمعیت افغانستان است که بارها به کشـــور ما آمده‌اند و رفتنـــد. طبق آماری که گرفته ایـــم، تعداد زیـــادی از این افراد بیش از هفـــده بار به جمهوری اســـلامی مراجعه کرده‌اند، طرد شده‌اند و مجدداً برگشتند. آمار نشان می‌دهد حدود چهار میلیون نفر به صورت رسمی در کشور اقامت دارند و نزدیک به دو میلیون نفر هم به صورت غیر قانونی در کشور حضور دارند.

در حالی که طبق بررســـی دقیقی که انجام شـــده، از این چهار میلیون نفری که در کشـــوراقامت دارند، به دو میلیون نفر آنها نیاز کاری داریم که در کشـــور بماننـــد و در حوزه‌های مختلف کار کنند. اگر این‌ها به کشـــورخود برگردند، با خلأ جدی کاری در حوزه‌های زیرســـاخت مانند آپارتمان‌سازی و حوزه‌های دیگر مواجه می‌شویم.

پنجاه درصد از این چهار میلیون نفر باید به مرور طرد شوند. دو میلیون نفری که به صورت غیر قانونی در کشـــور هستند، قطع به یقین باید با برنامه‌ای زمان‌بندی شـــده از کشور خارج شوند. همه این موارد نیازمند به چند مولفه و موضوع بسیار مهم است. یکی از آن‌ها موضوعات داخلی است. در شرایط فعلی ۲۲ سازمان و نهاد در کشـــور درمورد اتباع خارجی دخالت دارند که بسیاری از این ســـازمان‌ها موازی کاری می‌کنند. همین الان به هر تبعه افغانی سه کارت اقامتی توسط سه نهادی که باید منسجم باشند وهم افزایی کنند، داده می‌شود و به دلیل موازی کاری مشکلاتی ایجاد کرده‌اند. هر تبعه افغانی در ســـه جا به اســـم‌های مختلف می‌تواند اقامت خود را ثبت کند.

این یک خطر جدی در حوزه اجتماعی و امنیتی است. بنابراین بدون شک حضور اتباع در کشور ما یک خطر جدی است و نیاز به یک ســـازماندهی دقیق و برنامه ریزی در کوتاه و میان و بلند مدت دارد.

در همین چند ماه گذشته دو میلیون نفر از اتباع افغانی از کشور طرد شده‌اند، به این ترتیب که یا به کشور افغانستان رفته‌اند و یا از طریق پاکســـتان به کشورهای حاشیه خلیج فارس یا ترکیه و عراق مهاجرت کرده‌اند.

آقای کواکبیان! نظر شـــما دربـــاره تهدید امنیتی اتباع غیرقانونی در کشور چیست؟

کواکبیان: همانطور که مطرح شـــد، فعـــلا همه نگاه‌ها بر روی اتباع افغانستان رفته است. در حالی که ما اتباع دیگر هم داریم و یکی از مشکلات این است که هیچ آمار دقیقی از این اتباع وجود ندارد. اخیراً یکـــی از نماینده‌های مجلس گفته بود ۱۶ میلیون تبعه افغانی داریم. در حالی که اینطور نیست.

هیـــچ کدام هم نمی‌گویند که از دوســـتان عراقـــی چند نفر در کشورهســـتند. در مورد آمار اتباع بقیه کشورها هم بنده جایی بـــه صورت منظم ندیـــده‌ام. برخی از دانشـــگاه‌ها تبعه خارجی را به عنوان دانشـــجو می‌پذیرند. هـــم پردیس‌های دولتی و هم دانشـــگاه‌های غیر دولتی، تا حدود ۴۰ هزار دانشجوی خارجی گرفته‌اند.

صحبت بنده این است که اگر آمار دقیق از تعداد اتباع خارجی در کشور داشته باشیم، خوب است. من از دوستان نیروی انتظامی تشـــکر می‌کنم که در این دو ســـه ماه اخیر فعالیت جدی‌تری نســـبت به آن اتباعی که به صورت غیرقانونی در کشـــور حضور دارنـــد، انجام می‌دهند. بحثم این نیســـت که اتباع فقط ممکن است در کارهای غیرامنیتی نقش ایفا کنند، در بیشتر آسیب‌های اجتماعی هم نقش این‌ها را نباید فراموش کرد چنانچه در اخبار و رسانه‌ها زیاد می‌بینیم که گاهاً چه فجایعی توسط اتباع انجام می‌شود.

معتقدم که گاهی شاید تسامح نسبت به اتباع خارجی می‌کنیم. این که آقای حیدری می‌فرمایند طرد بیشتر از ورودشان است، خیلی محسوس نیست و برعکسش محسوس است. در شهرهای مختلف می‌بینیم حضور افغانی‌ها خیلی بیشتر شده است و باید فکری برای این کرد. این نکته یک خطر است، واقعا تعارف ندارم و خیلـــی جاها مطرح کرده‌ام، خطر تفکر طالبان اســـت که باید روی آن دقت کرد.

کاری نـــدارم الان دولت فعلی می‌گوید کـــه با آن طالبان قبلی فرق می‌کنیم و متفاوت هســـتیم. بالاخره دوره‌ای بود و طالبان حاکم بود و بعد آمریکایی‌ها بودند و کشـــور افغانستان با کرزای می‌چرخید. الان شکل جدید طالبان می‌گوید ما چه با دوره‌ای که کلا حکومت دست طالبان بود و چه زمان حضور آمریکایی‌ها در منطقه فرق می‌کنیم. ولی این حضور خطرناکی است.

اگـــر زمانی این‌ها آلت دســـت قدرت‌های بیگانه واقع شـــوند و بخواهند اقدامی انجام دهند، نیروی میدانی زیاد این‌ها می‌تواند برای ما یکی از خطرهای امنیتی باشـــد. می‌خواهم بگویم دست اندرکاران وزارت کشور و نیروی انتظامی و عناصر ذی‌ربط باید به این موضوع توجه داشته باشند که حضور برخی از این تبعه‌های افغانی این دو ضرر را می‌تواند داشـــته باشد که به طور مشخص ایـــن ضررها در بحث آســـیب‌های اجتماعـــی و امنیتی مطرح هستند. امکان دارد اتفاقاتی بیافتد و بعدا بگوییم ای کاش قبل از این بیشتر فکر می‌کردیم. لذا معتقد هستم حتما باید نسبت به مجموعه اتباع کشـــورهای خارجی چه عراق یا پاکســـتان و افغانستان، چاره‌ای اندیشید.

الان گفته شـــده که می‌خواهند اتباع را ســـازماندهی کنند و به صورت فعال‌تری نقش داشـــته باشند. اتباع این حوزه‌ای نیست که فقط برای کشـــور ما باشد. همه دنیا ضوابطی برای مهاجران دارند و گاهی وقت‌ها خیلی ضوابط ســـخت گیرانه‌ای برای ورود ایرانی‌ها به کشورهایشان دارند و بسیار سخت گیری می‌کنند. لذا امیدوارم این ســـازمان ملی مهاجرت هرچه سریع‌تر قوام خود را پیدا کند و بتواند در همه جنبه‌ها فعالیت کند.

اشار شـــد که سازمان و نهاد مشخصی در امر ساماندهی اتباع وجود ندارد، مشخصا الان مسئولیت حضور اتباع در کشـــور را متوجه چه نهادهای امنیتی و اجرایی و نظامی بدانیم؟

کواکبیان: چون جناب آقای حیدری وزارت کشور حضور داشته و دارند، فکر می‌کنم اصلی‌ترین نهاد به وزارت کشور بر می‌گردد. حتی نیروی انتظامی هم با آن‌ها همکاری می‌کند. ولی در عین حال، وزارت اطلاعات نمی‌تواند مبرای برخی از اطلاعاتی باشد که این‌ها دارند و یا بگوییم وزارت خارجه بی‌تقصیر است.

آن‌ها هم می‌توانند در تفاهم نامه‌ها و قراردادهای بین‌المللی که با کشـــورهای همجوار دارند، ضوابطی ایجاد کنند. در عین حال نهادهای دیگری که در دستگاه‌های امنیتی و نظامی و اطلاعاتی هســـتند، مجموعه کسانی که در این دستگاه هستند مسئولیت دارند، می‌توانند در حوزه ساماندهی اتباع نقش‌آفرینی کنند. ولی به طور مشخص این سه وزارتخانه یعنی وزارت کشور، اطلاعات و وزارت امور خارجه مسئولیت بیشتری در حوزه اتباع دارند.

حیدری: متولی امور و ساماندهی اتباع خارجی در تمام کشورها وزارت کشور است. همین الان بحث قرارگاه طرد اتباع مهاجرین خارجی و حضور ۲۲ دستگاه که در قبال این‌ها مسئولیت دارند، در حال اجرا است. اشـــاره فرمودند وزارت کشور متولی است و وزارت خارجه و وزارت اطلاعات و نهادهای نظامی و خود نیروی انتظامی به صورت مشـــخص مســـئولیت طرد دارد و همینطور بهزیستی و هلال احمر.

با توجه به این که ۲۰ و چند سال در حوزه‌های امنیتی و مرزی و اجتماعی کار کارشناســـی می‌کنم، اعتقاد دارم با این شیوه‌ای که در این ۴۰ ســـال گذشـــته پیش گرفته‌ایم، نتوانسته‌ایم در حـــوزه اتباع کار خاصی انجام دهیم بـــه این معنی که هدفمند کار نکرده‌ایم.

اتباع یا فرصت هســـتند یا تهدید. بسیاری از کشورهای اروپایی به خاطر جمعیت و تعادل در جمعیـــت از اتباع خارجی نهایت بهره‌منـــدی را دارند. ولی در کشـــور ما علیرغم این که میزبانیم و آنها مهمان هستند، اما به دلیل عدم برنامه ریزی دقیق، نه ما راضی هستیم و نه مهمان راضی است.

اعتقاد دارم که باید نظام جمهوری اســـلامی مخصوصا در حوزه حاکمیـــت، تکلیف اتباع را مشـــخص کند. از طرفـــی برخی از دستگاه‌ها با این اتباع گردان‌هایی تشکیل می‌دهند و در سوریه می‌جنگنـــد که فاطمیـــون و حیدریون از جملـــه این گردان‌ها هستند. لذا از این نظر حضور اتباع را یک نگاه و فرصت می‌دانند. از طرفی وقتی به مســـائل اجتماعی کشور بر می‌گردیم متوجه می‌شویم که در بسیاری از شهرستان‌ها ترکیب و بافت جمعیتی بهم خورده و غالب آن جمعیت افغانســـتانی شـــده است. این بر تمدن و فرهنگ ایرانی و اقتصاد منطقه و معیشـــت منطقه تاثیر می‌گذارد. همه اتباع به عنوان میزبانی که اصلا به عنوان جمعیت ثابت به حساب نمی‌آیند و از یارانه استفاده می‌کنند و بر عدم رفاه مناسب ایرانی‌ها استفاده می‌کنند. از طرفی در حوزه امنیت واقعا اگر از هزار تا یک نفر پر خطر باشد، کاملا می‌تواند امنیت کشور ما را به چالش بکشد. این یک بحث جدی است.

در حادثه کرمان و شـــاهچراغ، مستقیما نقش اتباع خارجی در ناامنی‌ها و ایجاد مشـــکلات امنیتی را مشاهده کردیم. بالاخره این‌هـــا جزو مواردی اســـت که نباید به آن کم اهمیتی شـــود. اعتقاد دارم سازمان ملی مهاجرت باید با پشتوانه حاکمیت هرچه سریع‌تر شـــکل بگیرد. فکر می‌کنم حداقل شش سال زمان نیاز داریم تا وقتی که این اتباع را ساماندهی و از کشور خارج کنیم. ضمن این که با توجه به آمار جمعیت اتباع خارجی، بیشتر تاکید ما روی اتباع افغانستانی است. وگرنه اتباع عراقی و بنگلادشی و پاکستانی و برخی از کشورهای دیگر هم در کشور حضور دارند.

به نظرم حاکمیت باید چاره اندیشـــی کند و حضور این اتباع را جدی بگیرد. صرفنظر از نگاه‌هایی که به این موضوع است، کاملا در قالب یک سیســـتم هوشمند، تمام اتباع مدیریت و کنترل شـــوند. اگر قرار است ماندگار باشـــند، باید هوشمندانه مدیریت شـــوند.در آینده نزدیک و نه خیلی دور، اگر این‌ها ســـاماندهی نشـــوند، دیگر نمی‌تـــوان کاری کرد. به هر حال ســـازمان ملی مهاجرین در مجلس شورای اسلامی و کمیسیون امنیت و داخلی شوراها در حال بررسی است. هرچه سریع‌تر باید به نتیجه برسد و در صحن مجلس تصویب شود.

کواکبیان: فرمایش آقای حیدری کاملا درســـت است که نگاه باید نگاه حاکمیتی باشـــد و نگاه منسجمی باشد. عجیب است که برخی برخوردهای مربوط به مهاجرین حتی در اســـتان‌های مختلف، متفاوت اســـت. بالاخره داریم کســـانی را که در قالب فاطمیون و حیدریون فعالیت می‌کنند. حتما نظمی دارد. معتقدم شـــورای عالی امنیت ملی برنامه‌هایی دارند و درست است. ولی این که امام جمعه ای در استانی بگوید که هیچ کسی نباید با این برادران افغانی و عراقی برخورد کند و این‌ها برادران ما هســـتند، این صحبت‌ها به نظرم باید جلویش گرفته شود.

اگر آن امام جمعه در این نظام جمهوری اســـلامی مقام امامت جمعه را گرفته باید تابع سیاست‌های کلی کشور باشد. البته ذهن عزیزان در شهر مقدسی نرود. ولی حتی کسی در کرج صحبتی می‌کند که افاغنه باید اینطور و آن طور باشـــد. ولی باید نظم و نسق خاصی داشته باشند و حاکمیت مداخله جدی داشته باشد و یکسان در همه استان‌ها برخورد داشته باشند .

این موجی که به آن اشاره کردید از زمان روی کار آمدن طالبان گسترده تر شد و از بیابان‌ها و مناطق صعب العبور به داخل کشـــور می‌آمدند. برخی معتقدند که مرزها باز گذاشته شده بود. چه شـــرایطی پیش آمد که مرزها باز شدند و با چه منطقی؟

حیدری: درمورد بحث مهاجرت اتباع مخصوصا افغانی نباید از واقعیت‌ها دور باشـــیم، چون تعداد اتباع بقیه کشورها کم است روی بقیـــه صحبت نمی‌کنیم. وگرنه همین الان از چند ملیت و قوم در کشور ما حضور دارند. به دلیل نا امنی‌های چند ساله در کشور افغانستان چند موج مهاجرت به ایران داشتیم و ناچارا باید ایران بخشی از این‌ها را می‌پذیرفت.

ولی بایـــد در همان مرز، اردوگاه مـــی‌زد و کمک‌های نهادهای بین‌المللـــی را به عنوان ناظر دعـــوت می‌کرد و اجازه نمی‌داد به عمق مرز و اســـتان‌های مختلف بیایند. اما اجـــازه دادند که در چهار پنج استان شرقی اســـکان یا حضور و تردد داشته باشند. بعدا گفتند اشکالی ندارد و در ۹ استان باشند. منطقی پشت این قضیه نبود و از روی ناچاری بود.

ناچارا وقتی قدرت کنترل و ســـاماندهی نداشتیم، این را توجیه کردیم که این‌ها همســـایه و برادر و خواهر ما هستند. ولی وقتی مرز داریم، مرز حرمـــت دارد. در تمام دنیا مرز احترام و حرمت دارد. این حرمت شـــکنی بود که این موج جمعیت در تمام نوار مرزی ما در شـــرق بتوانند به راحتی تردد کنند و قاچاق کنند، الان در بیش از ۲۲ اســـتان ما ا اتبـــاع خارجی کمابیش حضور دارند.

در شـــهرهای مختلف می‌بینیم حضور افغانی‌ها خیلی بیشتر شده است و باید فکری برای این کرد، واقعا تعارف ندارم و خیلی جاها مطرح کرده‌ام، خطر تفکر طالبان است که باید روی آن دقت کرد

امروز با این پدیده مواجه هستیم که هم امنیت و هم اقتصاد و هم فرهنگ و اجتماع و تمدن ما تحت تاثیر قرار می‌دهند و متاسفانه کمتر تاثیر پذیر هستند. آقای دکتر به بخشی اشاره کردند که از نگاه استراتژیک قابل قبول است. می‌خواهد جمعیتی بپذیرید که می‌تواند اثر گذار باشـــد و فرهنگ یک کشور را منتقل کند. ولی برعکس ما تحت تاثیر هستیم و سودی از حوزه فرهنگ نبرده‌ایم. بحث دیگر، بحث اســـتفاده از کمک‌های بین‌المللی اســـت که متاسفانه نسبت به جمعیت بســـیار کم است. همچنین یکی از مولفه‌های دیگری که قابل توجه است مذاکره جدی با افغانستان با تاکید بر طالبان اســـت که نســـبت به پذیرفتن و برگشـــت و عفو عمومی اتباع اقـــدام کنند. بخش عمده‌ای از جمعیت اتباع نمی‌توانند از ترس طالبان برگردند، شـــرایط برگشـــت دارند و می‌خواهند برگردند اما می‌ترسند. موضوع دیگر، هوشمند کردن و هوشـــمند سازی مرزها اســـت. با دیوار کشیدن و سیم خاردار نمی‌توانیم جلوی مهاجرت را بگیریم.

اما با هوشمند کردن این مرزها از نظر تکنولوژی دفاعی و امنیتی و نظامی می‌شـــود مرز را هوشمند کرد و تردد را کنترل کرد و با ترددهای غیر مجاز برخورد کرد. قبل از هر چیز به کشور متبوع و اتباع خارجی مخصوصا افغانستان و پاکستان اعلام خطر کرد. مرزهای ما الان هوشمند نیست. از ابتدایی‌ترین امکانات مرزبانی استفاده می‌کنیم.

کواکبیان: بحث مبـــادلات اقتصادی هم وجـــود دارد که این مسئله مهم است. بین ۱۵ کشور همسایه، همین دو کشوری که اسم آنها مطرح شد یعنی عراق و افغانستان، بیشترین مبادلات اقتصادی را داریم. حجم کالاهایی که به آن جا می‌رود و می‌آید، اهمیت دارد. اگر سیاســـت منسجم کلی داشته باشیم حتما در بحث‌هـــای اقتصادی هم می‌توانیم اعمـــال کنیم. برای مثال در بحث راهپیمایی بزرگ اربعین با کشـــور عراق، به دلیل اهمیتی که دارد و درست هم باید برگزار شود، مشاهده می‌کنیم که برای آن مدت‌ها ستاد درست می‌کنیم که روادید اینطور باشد. جدی هم هست و خوب هم هست. اما در طول سال و در ارتباط با این کشورها هم باید این برنامه‌ریزی را داشته باشیم.

با اطلاع می‌گویم که اگر آمار بگیرید، ما با این دو کشور مبادلات اقتصادی فراوانی داریم. واقعیت‌هایی وجود دارد که در ســـالگرد حاج قاســـم در کرمان و شـــاهچراغ جلوه می‌کنـــد. امکان دارد بسیاری از خرابکاری‌های جزیی هم در جاهای دیگر انجام شود که مانند این‌ها جلوه نداشته باشد و باید به آن‌ها هم توجه شود. لذا یکی از فشـــارهایی که می‌توانیم برای روابط دو جانبه با این کشورها درمورد اتباع داشته باشیم، مباحث اقتصادی است.

با توجه به این که هر دو بزرگوار سابقه حضور در کمیسیون امنیت ملی را دارند، گفته می‌شود برخی عناصر آموزش دیده طالبان در میان مهاجران داخل ایران شده‌اند. آیا در این مورد اطلاعی دارید؟

کواکبیان: در مورد این که آن‌ها ماموریت ویژه از طالبان برای خرابکاری پیدا کرده باشند، خیلی مستندات نداریم. ولی عوامل نفوذی که در دســـتگاه‌ها هســـتند، خیلی از این اتباع استفاده می‌کننـــد. اینکه بگویید این‌ها صبح به صبـــح کارت می‌زنند و طالبان دســـتور می‌دهد به این ترتیب نیست اما حضور این‌ها به صورت گسترده می‌تواند یک نوع زمینه ایجاد کند و کسانی که می‌خواهند کارهای دیگری انجام دهند و عوامل دیگری هستند از وجود این‌ها استفاده کنند و به نوعی سوار این‌ها شوند.

در حقیقـــت افراد با پول‌هایی که خـــرج می‌کنند و امکاناتی که دارند، اتباع که افراد ضعیفی هستند، را راضی می‌کنند. معتقدم بحث نفوذ را باید جدی تر بگیریم. اعتقادم این اســـت که خطر عوامل نفوذی از عوامل اتباع خارجی بیشتر است.

در جلسه‌ای که دبیر شورای امنیت ملی با اصحاب رسانه گذاشته بود، آن جا به شدت بحث کردم که این اسماعیل هنیه چه شد؟ چرا باید به این راحتی شـــهید می‌شد؟ مهمان ما بود. آن هم در ابتدای روی کار آمدن دولت پزشـــکیان این اتفاق افتاد. توجیه دبیر شورای عالی امنیت ملی این بود که ما اصلا فکر نمی‌کردیم برای یک شـــخصیت که جنبه بین‌المللی دارد، بخواهند چنین برنامه‌ای داشته باشند. عجیب است که دقیقا در همان جایی که سایر نیروهای فلسطینی و دیگران هم بودند، به نوعی هماهنگ کردند که فقط او به شهادت برسد.

این نفوذ در عمق دستگاه‌های ما ایجاد شده است. معتقدم باید قدر سربازان گمنام را بدانیم و برای ما اهمیت و ارزش دارند، اما باید کمی بیشتر دقت کنیم و بحث نفوذ را خیلی جدی بگیرند. دســـتگاه‌های خارجی کار می‌کنند و اصلا هم به روی خودشان هم نمی‌آوردند. اما ضرباتی را از این نفوذ خورده ایم. فقط حادثه ترور هنیه نبود. چنانچه در آبسرد هم به نوعی هماهنگ کردند که حتی همسر شهید فخری‌زاده هم ضربه نبینند.

این مهم اســـت. اخیرا در بحث لبنـــان و این پیجرها که مطرح شـــد، عده‌ای می‌گویند پس در مورد موبایل‌هایمان فکر کنیم. یعنی قبـــل از این فکر نمی‌کردید و الان که اینطور شـــده فکر می‌کنید. پس اعتقادم این است که در موضوع نفوذ هم مقداری باید وارد شویم.

نیروهای آموزش دیده که همگام با مهاجرین وارد کشور می‌شوند، تا چه اندازه برای کشور خطر محسوب می‌شوند؟ برخی می‌گویند اینها مانند بمب ساعتی هستند.

حیدری: در امنیت جهانی موضوعی تحت عنوان جلوگیری از مســـافرین پر خطر داریم که عموما در قالب این ترددها اســـت. حتی امکان دارد به صورت رســـمی و غیر رسمی پرخطر باشند و موضوع صرفاً افرادی که غیر قانونی وارد می‌شوند نیست، بلکه افرادی که دنبال تهدید امنیت به شـــکل سازمان یافته هستند و تحت ســـرویس‌های بیگانه یا همکاری سرویس‌های داخلی را مســـافران پرخطر می‌گویند. به این ترتیب که ممکن است برای کشور خطر ایجاد کند.

طالبـــان یک خطر بالقوه برای تهدیدات منطقه‌ای اســـت. فقط طالبان در کشور افغانستان نداریم. به موازات آن، جریانی شکل گرفته به عنوان داعش شرق که تمام بازماندگان داعش در عراق و سوریه و کشورهای عربی در افغانستان جمع شده اند و الان در حال جذب و آموزش و ساماندهی هستند.

قطع به یقین خطر داعشـــی که در افغانســـتان در حال شـــکل گیری اســـت و در حال آموزش اســـت، برای ایران و پاکستان و تاجیکستان و کشورهای منطقه بیشتر است. اما رویکرد داعش افغانستان بیشتر تهدید به سمت ایران و بخشی از پاکستان است.

این که امام جمعه ای در اســـتانی بگوید که هیچ کسی نباید با این برادران افغانی و عراقی برخورد کند و این‌ها برادران ما هستند، این صحبت‌ها به نظرم باید جلویش گرفته شود

به هر شکل ممکن اســـت به صورت هدفمند تعدادی از همین مهاجرین و اتباع غیر قانونی در همان قالب ساماندهی و به کشور اعزام شوند. نباید از این موضوعات غافل باشیم.

کشورهای اروپایی هم به همین شکل از مهاجرین در حوزه‌های خدماتی و حوزه‌هایی که نیاز دارند استفاده می‌کنند. تفاوتشان با ما این است که نخبگان را می‌پذیرند و افراد متخصص و مهندس و تکنســـین می‌پذیرند اما ما بدبخت ترین قشر مردم افغانستان را می‌پذیریم.

نکته‌ای گفتید که اتباع از ســـر ناچاری پذیرفته و وارد شدند. دو سه سال پیش در قالب طرحی گفتند که کارت اقامتی در ازای ۵ هزار دلار یا صد میلیون تومان بود برای اقامت پنج ســـاله به آن‌ها می‌دادند. در جریان این قضیه هستید؟ آیا خودش به همین تثبیت این روند کمک نکرد؟

حیدری: خیر، قرار شد کسانی که حداقل ۲۵۰ هزار دلار سرمایه دارند وارد کشور شوند و این‌ها درخواست کنند که در کشور ما می‌خواهند ســـرمایه‌گذاری کنند و هویت این‌ها مشخص است. در کشورهای دیگر هم به همین ترتیب است. این کلیت ندارد.

باتوجه به این که تهدیدات دیگری غیر از اتباع داریم و بحث حملات سایبری و نفوذ مطرح است، به نظر شما این حملات سایبری که اخیرا توسط اسراییل انجام شده تا چه حد به قضیه نفوذ ربط پیدا می‌کند؟

کواکبیان: طبعا بحث حملات سایبری یکی از مباحثی است که دستگاه‌های اطلاعاتی و جاسوسی کشورهای مختلف برای مختل کردن روابط معمولی اقتصادی، مالی، سیستم‌های بانکی و حتی برای جایگاه‌های سوختشان و بســـیاری از این مسائل پیگیری می‌کنند. در حال حاضر دنیا به سمتی رفته که یکی از کشورها وزارتخانه‌ای به نام هوش مصنوعی در نظر گرفته و وزیر معرفی کرده است. خوشبختانه نخبگان و متخصصان ما از جهت آی کیو و توانمندی کمتر از آن‌ها نیستند.

ولی باید بســـتر فراهم شـــود که این‌ها بتوانند این کار را شکل دهند و با این حملات سایبری مقابله کنند که امکان جلوگیری آن وجود دارد. متاسفانه در بسیاری از امور بعد از وقوع به دنبال علاج آن هستیم. زمانی نماینده کمیسیون امنیت ملی مجلس در مرکز ملی فضای مجازی بودم. در آنجا بیش از این که ببینیم چه نرم افزاری را باید خودمان با برنامه ریزی تقویت کنیم، مدام دنبال فیلترینگ و مسدودی و این موارد بودیم که نگذاریم آن‌ها فعالیت کنند. در صورتی که باید به دنبال کارهای ایجابی باشیم. یعنی در دنیا ادعایی در این زمینه داشته باشیم. معتقدم اگر قرار باشد در کل حکومت و سیستم، این فعالیت‌ها ساماندهی شود، اگر چنین شیطنتی کنند ده تا می‌خورند، حملات سایبری معنا ندارد. چون برخی ضعف‌ها و خلل‌ها و نقاط ضعف ما را می‌بینند چنین بازی‌هایی می‌کنند.

این حملات سایبری تا چه انداز به به نفوذ مربوط است؟

کواکبیان: آن هم هســـت. معتقدم بحث نفوذ در همه جا موثر اســـت. واقعیت این اســـت که این دو ماهی که حدودا از دولت می‌گـــذرد خیلی خبر نـــدارم که وزیر ارتباطـــات ما چه اقدامی کرده اســـت. حداقل گزارشی بدهند و بگویند کارهایی کرده ایم و بحث‌هایی داشـــته‌ایم. لذا معتقدم به جـــای این که مدام از مسدود کردن و انسداد بگوییم، فعالیت‌هایی داشته باشیم و نرم افزارهای این چنینی یا بحث‌های ایجابی داشته باشیم.

یعنی در دورانی که شـــما شـــورای عالی فضای مجازی بودید، بحث نفوذ و حملات سایبری جدی نبود و بیشتر فیلترینگ مطرح بود؟

کواکبیان: لزوما قضیه فیلترینگ را هم نمی‌گفتند. ولی نوع تفکر و دیدگاه‌هایی که از دســـتگاه‌های مختلف به آن جا می‌آمدند، ایـــن بود که کاری کنیم تا جلوی بحث‌هـــای آن‌ها را بگیریم و بیشتر به جای این که نرم افزارهای خود را تقویت کنیم، دنبال این بودیـــم که نگذاریم آن‌ها فعالیت کنند. نوع دیدگاه‌ها دنبال این بود که نوعی تهاجم فرهنگی و تبلیغات مخرب علیه مبانی دینی و ســـنت‌های ما صورت گرفته است. صحبت این است که بیـــش از این و پیش از این که بخواهیم درمان کنیم، همیشـــه می‌گویند پیشگیری کنید و کاری کنید که خودتان دست برتر داشته باشید.

حملات سایبری چه ارتباطی با نفوذ دارد؟

حیدری: خلق تکنولوژی اساساً یا در خدمت بشر است یا علیه بشـــر و متناسب با نیازهای یک کشـــور است. هر روز هم شاهد توسعه و به روز کردن تکنولوژی هستیم. هر کشوری قدرت برتر داشته باشد می‌تواند به خوبی از آن استفاده کند. بحثی که آقای دکتر کواکبیان هم اشاره کردند و مورد انتظار جامعه است، این است که آقای پزشکیان در مناظرات انتخاباتی به درستی به بحث فیلترینگ پرداختند که با علم و اطلاعات و آمار عرض می‌کنم، جز این که منافعش برای یک جریان مافیایی در کشـــور باشد، هیچ گونه اقدامی نمی‌بینیم که به نفع کشور و جامعه باشد.

میلیون‌ها فیلترشـــکن و وی پی ان توســـط جمعیت کشور ما خریداری می‌شود. بالاخره باید آزاد کنند.

باتوجه به این که قضیه پیجرها در لبنان پیش آمد، چقدر این خطر متوجه مسئولان ایرانی است؟

کواکبیان: این حملات را برخی‌ها یک نقطه ضعف برای رژیم صهیونیستی تلقی کردند که مردانه نمی‌تواند بجنگد و به راه‌هایی متوسل می‌شود که این کارها را کند. ولی بالاخره یک تکنولوژی است اما خیلی قبول ندارم که این نقطه ضعف است.

یک نقطه است که دست افرادی افتاده و باید راه حل آن را پیدا کنیم. معتقدم از آن طرف هم باید نقطه قوت هم داشته باشیم و بالاخره موشک‌هایی که حزب الله برای مناطق رژیم صهیونیستی می‌فرستد نقطه قوتی هست. ولی این موضوع پیجرها و حواشی آن که پیش آمده اســـت و باز حملاتی کـــه آن‌ها به دنبال این داشته‌اند، نزدیک به پانصد شهید در لبنان داشته‌ایم.

معتقدم که حتما باید به صورت ویژه، مسئولین امنیتی و شورای امنیـــت ما این طور مواضع را دنبال کنند. مهم هم نیســـت که بگوییم می‌خواهند دستگاه‌ها را وارد کنند. اصلا ببینیم که نحوه برخورد تکنولوژیک با این مواضع باید چه باشد. این که ما بگوییم این ضعفش هست و نمی‌تواند بجنگد، به نظرم جواب خوبی برای این بحث نیست.

حیدری: سازمانی به نام پدافند غیر عامل کشور وجود دارد که این سازمان با تاکید مقام معظم رهبری در کمیسیون امنیت ملی و صحن مجلس تصویب شـــد. اهدافی که این سازمان پیگیری می‌کند، مصون سازی کشور در مقابل تهدیدات فضای سایبری و نظامی واقعی است. بیشترین کارکرد، جلوگیری از اثرات و تاثیر این فضای سایبری هســـت. کما این که در مجلس هم در سال گذشته داشـــتیم که نزدیک ۴۰-۵۰روز کل سیستم مجلس را مختل کرد.

آقـــای وزیر وقت ارتباطات در دولت آقای رئیســـی کاملا این را بررســـی کرده بود و میدانی می‌دانســـت که چقدر این‌ها سود می‌برند. ولی عملا کاری نمی‌کردند که دلیلش را خودشان پاسخ خواهند داد. *می دانید سر این مافیا به کجا وصل است؟

حیدری: داخلی اســـت. نه ارتباطی به امریکا و نه اسرائیل دارد. منافع عده ای را تامین می‌کند.

چه کسانی؟ سیاسیون یا ...

حیدری: خیر. مادی و اقتصادی هســـتند. اصلا این بهانه است. همـــه همان‌هایـــی که نیاز به کســـب و کار از ایـــن فضا دارند، فیلترشـــکن می‌خرند. یعنی فرد نیاز دارد تا از فیلترشکن برای کسب و کار خود استفاده کند و این‌ها در هر شرایطی نیاز دارند، تامین کنند. با میلیاردها تومانی که در جیب مافیایی می‌رود که خود دولت آگاه از این مافیا است. البته این دولت هنوز تازه آمده و نباید زیر سوال برد.

بالاخره پولی که جابجا می‌شـــود مشخص است به کجا می‌رود و چه کسی است. این مافیا هم یک نفر نیست.

حیدری: بالاخره یک جریان هستند.

چقدر قدرت دارند؟

حیدری: یک شبکه است. شبکه هم حتما پشتوانه دولتی دارد.

کواکبیان: در اینجا دو بحث مطرح اســـت. یکی این که بالاخره فرد باید فیلترشکن تهیه کند تا بتواند کار خود را انجام دهد. ما چنین مشکلی نداریم. ولی مشکل بزرگتری داریم که دیگر دست دولت است. دست مافیا نیست که طوری کار کند که شما برای یک مطلب کوچک، یک ساعت الاف نشوید.

این دیگر دست وزارت ارتباطات است که فضا محدود می‌شود که به راحتی نمی‌توان فعالیت کرد. به عبارت دیگر این که ســـرعت اینترنت ما به این صورت اســـت، به مافیا مربوط نیست. مربوط به دولت است و امیدواریم در دولت آقای پزشکیان بتوانیم بهتر نتیجه بگیریم.